

Endringer i domstolloven (domstolstruktur) (Prop. 11 L (2020-2021)) – høringsinnspill til justiskomiteen på Stortinget

Regjeringens forslag til endringer i domstolsloven vil etter det vi forstår innebære en reduksjon fra 63 til 23 rettskretser for tingretter og fra 34 til 19 rettskretser for jordskifteretter.

I Innlandet fylkeskommune foreslås det to rettskretser for begge rettsinstansene, Østre og Vestre. For tingrettene foreslås det tre rettssteder: Tynset, Elverum og Hamar. For jordskifterettene foreslås det to rettssteder: Tynset og Hamar.

Regjeringen skriver i proposisjonen at formålet er «å sikre befolkningen nærhet til domstolene og opprettholde kompetansearbeidsplasser i distriktene.»

Det er etter vår vurdering høyst usikkert om regjeringens forslag vil føre til at man vil nå dette positive målet.

Regjeringen foreslår ikke at det fastsettes en minimumsbemanning for rettsstedene.

- Saksinngangen bør være styrende for bemanningen på det enkelte rettssted, heter det i proposisjonen.

Samtidig vil ikke regjeringen nå følge opp sitt tidligere forslag om å overføre myndigheten til å fastsette og legge ned rettssteder fra Domstoladministrasjonen til Kongen (regjeringen).

Dette innebærer etter vår vurdering at Domstoladministrasjonen får en alt for stor makt til å styre domstolstrukturen, som har en langt bredere og viktigere funksjon for velfungerende samfunn – ikke minst i distrikter som Fjellregionen.

Sorenskriver Jens Morten Nesseth, som i dag har ansvaret for Nord-Østerdal og Sør-Østerdal tingretter, uttalte i forbindelse med Domstolkommisjonens arbeid at det er «stor søkermasse både til saksbehandler og dommerstillinger». Han påpekte samtidig at domstolene også bidrar indirekte til utvikling av kompetansearbeidsplasser med tilbud av blant annet advokattjenester.

- Forsviner domstolene i rettskretsen så vil og dette miljøet bli utarmet og på sikt forsvinne, skrev sorenskriveren i sitt innspill til utvalget.

Regionrådet for Fjellregionen og Hedmark Bondelag støttet disse vurderingene og har den samme oppfatningen nå.

Befolkningen i Fjellregionen har i dag en meget velfungerende løsning med Nord-Østerdal jordskifterett og Nord-Østerdal tingrett samlokalisert på Tynset og Sør-Trøndelag jordskifterett og Sør-Trøndelag tingrett lokalisert i Trondheim.

Domstolene på Tynset har i en årrekke vært preget av effektivitet, solid domstolsledelse, rask saksavvikling og korte ventetider. Dette må få fortsette!

Koronasituasjon siden i vår viser med tydelighet hvor viktig det er at beredskapen med sentrale funksjoner og kompetansearbeidsplasser i distriktene styrkes, ikke reduseres. Dette må veie tungt for vurderingene til justiskomiteen og Stortinget.

Samtidig er det et viktig poeng at jordskifteretten og kommunene har mye samhandling både før, under og etter en jordskiftesak. Kommunen er ofte det første stedet publikum oppsøker når de har et jordskifterettslik problem, og det er kommunen som fører saker i Matrikken (Norges offisielle register over fast eiendom). Dette har stor betydning – ikke minst for alle som driver innen jordbruket i landet.

Jordskifteretten på Tynset har bygd en omfattende kompetanse om komplekse saksområder og håndterer saker der det kan være flere hundre parter. Retten har gjennomført noen av de største jordskiftesakene i landet.

Hedmark Bondelag understreker at jordskifterettene er viktig for næringa. Der kan tvistesaker om for eksempel arealgrenser løses på en enkel og kostnadseffektiv måte, der lokalkunnskap er et godt

grunnlag. Jordskifterettene er viktige for landbruksnæringa både for enkle tvistesaker og for større jordskiftesaker.

-Justiskomiteen oppfordres til å sørge for at Nord-Østerdal tingrett og Nord-Østerdal jordskifterett kan opprettholdes samlokalisert på Tynset, Det kan gjerne vurderes om nedslagsfeltet og ansvar kan utvides med muligheter det er pekt på i våre tidligere uttalelser.

-Dersom antall tingretter og jordskifteretter skal reduseres, må det som et minimum settes krav til bemanning ved rettsstedene som gjør at det er mulig «å sikre befolkningen nærhet til domstolene og opprettholde kompetansearbeidsplasser i distriktene.»

- Domstolstrukturen har så stor betydning for samfunnslivet i hele landet at beslutninger om struktur og rettssteder ikke kan overlates til Domstolsadministrasjonen. Dette må være underlagt folkevalgt styring!

Regionrådet for Fjellregionen og Hedmark Bondelag

Tynset 02.11.2020